

SPRAWOZDANIA

PREZENTACJA KSIĄŻKI *DEUTSCHES SACHENRECHT IN POLNISCHER GERICHTSPRAXIS*, RED. W. DAJZAK I H.-G. KNOTHE,
W KONSULACIE GENERALNYM RP W HAMBURGU

W dniu 2 grudnia 2005 r. w Rezydencji Konsula Generalnego RP w Hamburgu odbyła się prezentacja wspólnego dzieła polskich i niemieckich romanistów i cywilistów *Deutsches Sachenrecht in polnischer Gerichtspraxis. Das BGB – Sachenrecht in der polnischen höchststrichterlichen Rechtssprechung in den Jahren 1920-1939: Tradition und europäische Perspektive*, hrsg. Wojciech Dajczak i Hans-Georg Knothe, Berlin 2005, ss. 378; wydanej w ramach serii *Schriften zur Europäischen Rechts- und Verfassungsgeschichte*. W spotkaniu brało udział liczne grono niemieckich profesorów, adwokatów i przedstawiciele zawodów prawniczych, jak też goście z Polski, w tym autorzy prezentowanej pozycji.

Gości powitał konsul generalny J. Granat, wskazując na znaczenie wspólnych przedsięwzięć badawczych środowisk naukowych oraz intensyfikację współpracy naukowej po wejściu Polski do UE. Ze strony fundacji Volkswagen Stiftung, która wsparła finansowo prace badawcze i wydanie opracowania, głos zabrał dr W. Levermann, odpowiedzialny za projekt fundacji na temat „Einheit in der Vielfalt? Grundlagen und Voraussetzungen eines erweiterten Europas – Jedność w wielości? Podstawy i założenia rozszerzonej Europy”.

Prezentacji książki, zastępując nieobecnego z powodu choroby rektora Uniwersytetu w Kilonii prof. J. Eckerta, dokonał dr Martin Gebauer z Institut für ausländisches und internationales Privat und Wirtschaftsrecht Uniwersytetu w Heidelbergu, który najpierw przedstawił zagadnienie wzajemnego związku komparatystyki

prawniczej i historii prawa, a następnie krótko wprowadził w historię polskiego prawa cywilnego w powstaniu II Rzeczypospolitej, wskazując na fakt obowiązywania przepisów BGB na części terytorium nowopowstałego państwa polskiego. W tej części brakło być może doprecyzowania, że chodziło tylko o były zabór pruski, a więc tylko część terytorium państwowego.

Dr M. Gebauer omówił następnie założenia przyświecające 12 autorom z Polski i Niemiec, którzy podjęli trud analizy praktyki sądowej sądów polskich orzekających na podstawie 3 Księgi BGB. Przedmiotem analizy były więc zagadnienia wyłącznie prawa rzeczowego w orzecznictwie polskich sądów w okresie od 1920 do 1939 r. To pozornie ograniczone pole badawcze otwierało jednak szereg interesujących pytań, biorących pod uwagę fakt, że wprawdzie polskie sądy opierały się na tych samych normach prawa co sądy w Niemczech, ale nie były powiązane orzecznictwem wspólnego organu sądowniczego, ani też postanowieniami żadnej umowy międzynarodowej w zakresie stosowania prawa. Pozwoliło to autorom omówić zarówno rozwój polskiej kultury prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem końca XIX i początków XX w., jak też przedstawić wybrane zagadnienia dogmatyczne i ich analizę w orzecznictwie polskich sądów, wskazując równocześnie na wyraźne wpływy romanistyczne. Ostatnia część książki poświęcona jest współczesnej europejskiej perspektywie, czyli prawu rzeczowemu w prawie wspólnotowym UE.

Uzupełnieniem prezentacji był wykład mecenasu S.-H. Undritz z firmy White & Case w Hamburgu na temat *Rechtsvergleichung im Sachenrecht aus Praktikersicht*, który w multimedialnej prezentacji nakreślił znaczenie prawa rzeczowego we współczesnej praktyce, opierając się w szczególności na przykładzie czynności abstrakcyjnych zacierpniętych z prawa wekslowego i czekowego.

Uroczysty wykład wygłosił dyrektor Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht w Hamburgu prof. R. Zimmermann na temat: *'Ius Commune Europaeum' gestern und heute*, który nakreślił szeroką panoramę wpływów romanistycznych na historię prawa w Europie ze szczególnym uwzględnieniem

ius commune oraz nawiązał do wspólnych podstaw współczesnego prawa w Europie, w tym zwłaszcza prawa wspólnotowego.

Ta udana impreza przyczyniła się do dalszej wymiany poglądów polskich i niemieckich romanistów cywilistów, zarówno ze środowisk uniwersyteckich, jak też i praktyki prawniczej.

Andrzej Kremer*

KONFERENCJA NAUKOWA *FRANCUSKA USTAWA O ROZDZIALE
KOŚCIOŁÓW I PAŃSTWA Z 9 GRUDNIA 1905 R. Z PERSPEKTYWY 100 LAT,*
WARSZAWA, 16 STYCZNIA 2006 R.

Przypadająca na 2005 r. setna rocznica uchwalenia ustawy regulującej relacje państwo – kościół we Francji stała się okazją do przedyskutowania podstawowych problemów związanych z obowiązywaniem tego doniosłego aktu prawnego w ramach konferencji naukowej pt. *Francuska ustawa o rozdziale kościołów i państwa z 9 grudnia 1905 r z perspektywy 100 lat*, która odbyła się dnia 16 stycznia 2006 r. w Warszawie. Konferencja została zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji oraz Katedrę Prawa Wyznaniowego Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Chrześcijańską Akademią Teologiczną. Wzięli w niej udział przedstawiciele wielu środowisk naukowych, podejmujących w swoich badaniach tematykę wyznaniową.

Uroczystego otwarcia konferencji naukowej dokonał jej współorganizator prof. dr hab. Michał Pietrzak. Podkreślił on historyczną doniosłość francuskiej ustawy o rozdziale kościołów i państwa, będącej pierwszą ustawą, w której całościowo unormowano stosunki państwo-kościół. Zwrócił również uwagę na jej międzynarodowe znaczenie. Ustawa ta stała bowiem wzorem dla uchwalanych podobnych aktów w innych państwach, takich jak Portugalia (1911)

---

* Uniwersytet Jagielloński.